

KANADSKÉ LISTY

Second Class Mail-Reg. No. 3088

BOX 520, POSTAL STATION D, TORONTO 9, ONTARIO, CANADA M6P 3K1

No. 7., Vol. 14.

15. července - July 15th, 1980.

Price: 40 ¢.

SLOVO NA CESTU

První tištěné číslo "Kanadských Listů" po více než 13ti letech cyklostilování, bylo mnohými čtenáři přijato nejen s překvapením, ale hlavně kladně. Vydavatel zachoval "starou" formu telegrafických zpráv a osvědčené rubriky a navíc přidal fotografický a jiný materiál ze svého rozsáhlého krajanského archivu, který pilně sbíral od svého příchodu do Kanady ze Švédska v květnu roku 1951. Pečlivá grafická úprava a pěkné fotografie na papíru dobré kvality jsou dalšími klady tištěných "Kanadských Listů".

Z mnohých projevů blahopřání shodou okolností jako první došel příspěvek známého exilového novináře a nekompromisního odpůrce světového komunismu, redaktora Josefa Jostena z Anglie:

"Po návratu z cesty kolem světa, na níž jsem našel v Melbourne v Austrálii první číslo oživeného "Hlasu domova", který nyní vychází pod názvem "Hlas Čechů a Slováků v Austrálii", dochází z Kanady zpráva, že skvělé "Kanadské Listy", pokračovatel "Hlasu nových", začaly vycházet jako tištěné periodikum, jistě k radosti starých i nových čtenářů. To je pro mě osobně nejen vítaná, ale přímo vzrušující zpráva z důvodů, které se pokusím stručně objasnit:

Jak je snad známo, vydávám a rediguji tiskové zpravodajství čs. exilu již 32 let a celých 17 let jsem publikoval též nejprve rozmnožovaný a potom tištěný týdeník "Čechoslovák v zahraničí". Po celou tu dobu jsem nacházel ve vydavateli zmíněných "Kanadských Listů" nejvěrnějšího a nejobětavějšího spolupracovníka. Sháněl nejen zprávy, ale i finance, informoval mě o situaci na americkém kontinentě, organizoval můj zájezd do Kanady - a to ke všem vlastním práci a já se mohl jen ptát, zda-li Mírko Janeček vůbec někdy spí a co tomu asi říká jeho rodina?

Tento exilový novinář je prostě nezmar a svou práci si už dnes postavil památník, který se chystá vylepšovat k prospěchu celé čs. zahraniční obce. Pro me, jako pro každého předplatitele - kladu důraz na toto slovo v jeho plném znění - už cyklostilované "Kanadské Listy" byly zdrojem kaleidoskopu informací, jaké jsem dosud v jejich pestrosti a množství nenašel v žádné jiné čs. exilové publikaci. Stručné a vše postihující informace je to, co všichni potřebujeme k práci i občerstvení a tak v nové tištěné formě starý list může aspirovat na to, stát se naším "světovým zpravodajem", vodítkem po exilu a jeho kronikou.

K tomu, co jsem napsal po bedlivém uvážení, bych chtěl dodat ještě jen toto: kéž by úspěch staronového listu byl takový, aby inspiroval vydavatele k tomu, vydávat jej častěji: jako 14ti-denník a snad dokonce později jako týdeník! Ať tak nebo tak, vím, že to budou živé noviny, které si zaslouží naši podpory. Šťastnou cestu!"

PŘED 35TI LETY...

Dne 27. července 1945 přijal prezident ČSR dr. Edvard Beneš na pražském hradě známého velitele 3. americké armády generála George S. Pattona. Udělil mu Řád Bílého lva a vřelý kříž I. třídy za jeho zásluhy o porážku nacistického Německa a o osvobození západních Čech. Později se ukázalo, že se gen. Patton málem stal osvoboditelem Prahy. Jeho tankové jednotky stály u Rakovníka, připraveny na cestu do Prahy, ale sovětský hlavní štáb /gen. Antonov/ proti plánu ostře protestoval a Praha musela čekat několik dní na Rudou armádu. Amerika ustoupila a ustupuje dosud.

Papež Jan Pavel II. šedesátiletý

Msr. dr. ALEXANDER HEIDLER

Papež Jan Pavel II., vlastním jménem Karol Wojtyła, se narodil 18. května 1920 ve Wadowicích na úpatí Beskyd. Tam také chodil do školy a do gymnázia. V červnu 1938 maturoval. V témže roce se dal zapsat na filozofickou fakultu Jagelonské univerzity v Krakově. Jako vynikající student projevil i básnické nadání. Už tehdy uveřejnil několik básní a dramatických scén.

Nacistický vpád do Polska na podzim 1939 prudce ukončil možnost veřejného studia a legálního publikování pro celou jeho generaci. Karol Wojtyła musel pracovat jako horník, později jako dělník v chemické továrně. Živě se však dále podílel na polském podzemním kulturním životě. Soukromně studoval, psal básně a hrál v tajném polském divadle.

Od roku 1942 si začal uvědomovat, že ho Bůh volá přímo do své služby a rozhodl se, že se bude připravovat na kněžství. Cínil to napřed studiem teologie v tajném semináři, jehož bohoslovci se v době pracovního volna scházeli v krakovském arcibiskupském paláci. Zároveň se Wojtyła zúčastnil i politického odboje proti nacistům.

Roku 1945 vstoupil do obnoveného veřejného semináře v Krakově. Protože už za války a okupace prošel prakticky celým obvyklým bohoslovným kurzem, mohl být už 1. listopadu 1946 vysvěcen na kněze. Nadaného novokněze poslal jeho arcibiskup na vyšší studia do Říma. Wojtyła studoval na dominikánské vysoké škole Angelicum (nyní Univerzita sv. Tomáše Aquinského); roku 1948 tam dosáhl doktorátu filozofie. Filozofické školení v duchu Tomáše Akvinského vtisklo

svou pečeť jeho myšlení na celý život. Na podzim 1948 se Wojtyła vrátil do Krakova. Zde konal vyšší studia teologická a v červnu 1949 byl promován na doktora teologie. Téma jeho disertace znělo: „Otázka víry v díle sv. Jana z Kříže.“ (Tento světec a církevní učitel mu byl blízký i jako duchovní básník). Část svých vyšších studií vykonal Wojtyła i na univerzitě ve švýcarském Fryburku - tuto teologickou fakultu vedou převážně dominikáni.

Po návratu do vlasti pracoval v duchovní správě dvou krakovských farností a jako duchovní rádce katolických vysokoškolačků. Roku 1953 se habilitoval spisem o německém filozofovi Maxu Schelerovi, zvláště o vzájemném vztahu jeho učení a katolické etiky. Stal se vysokoškolským asistentem v Krakově, roku 1954 profesorem etiky v Lublíně, kde je jediná katolická univerzita v zemích východního bloku. Tam přednášel do roku 1958. Byl také zvolen děkanem filozofické fakulty. 24. července 1958 ho Pius XII. jmenoval biskupem a ustanovil světícím biskupem v Krakově. Rok nato se stal členem Polské akademie věd. V červnu 1964 ho Pavel VI. jmenoval arcibiskupem krakovským, roku 1967 kardinálem.

Při své péči o rozsáhlou diecézi vnovoval Wojtyła zvláštní pozornost krakovské katolické inteligenci, soustředěné okolo časopisu „Tygodnik Powszechny“ a měsíčníku „ZNAK“. V těchto katolických časopisech arcibiskup pod pseudonymem uveřejňoval své starší i novější básně a dramatické scénáře, poněkud napsané v letech 1950 až 1966.

Dne 16. října 1978 byl kardinál Wojtyła zvolen papežem a přijal jméno Jan Pavel II. Je to od roku 1523 první papež, který není italského původu.

ZLATNÍK

J.M. Klein

5 Shuter St. Toronto, Ont.
(vedle Massey Hall)
Tel. 862-0807

Veškeré opravy, pře-
dělávký, odhady zla-
tých a stříbrných
šperků.

Máme novou hymnu

V převečer 113. narozenin Kanady přijal kanadský federální parlament předlohu zákona o novém znění kanadské hymny. Nezměnila se hudba, ale slova. Doporučíme našim čtenářům, aby si tuto novou oficiální verzi vystříhli a schovali pro vhodnou příležitost:

O Canada! Our home and native land!
True patriot love in all thy sons command.
With glowing hearts we see thee rise.
The True North strong and free!
From far and wide, O Canada,
we stand on guard for thee.
God keep our land glorious and free!
O Canada, we stand on guard for thee.
O Canada, we stand on guard for thee.

Po zveřejnění nových slov se ozvaly hlasy těch, kteří se v Kanadě nenarodili a z toho důvodu Kanada není jejich "native land". Žádali další změnu textu. Navíc se ozvali lidé, kteří Boha neuznávají a věří v jinou nejvyšší bytost anebo nevěří vůbec. Po letních prázdninách budou naši poslanci znovu o textu uvažovat.

Je zajímavé, že původní text hymny byl francouzský a autorem textu byl Sir Adolphe Routhier v roce 1880. První anglický překlad byl zveřejněn roku 1908. Autorem hudby byl Calixa Lavallee z Quebecu.

Kanadské Listy

INDEPENDENT MONTHLY

IN CZECH AND SLOVAK LANGUAGES

Publisher and Editor:
Mirko /Mike/ Janeček

Články, objednávky inserátů, opravy adres a předplatné lze poslat na: "Kanadské Listy", Box 520, Station "D", Toronto, Ont. M6P 3K1.

Pokud jsou články podepsané, nemusí se redaktor ztotožňovat s jejich obsahem.

Předplatné na 1 rok:
Kanada a USA ... \$ 10:00
Zahraničí ... \$ 12:00
letecky: \$ 15:00

LIDÉ MEZI NÁMI

Když krajanští manželé Bedřich a Zdenka Večeřovi oslavovali v Mississauga 35. výročí své svatby, připili si navzájem šampaňského z větší čiště. Od té doby oslavil tento vzorný pár dvě další výročí v kruhu své rodiny: v roce 1979 se Bedřich ve zdraví dožil svých 80. narozenin a letos slaví své 60. narozeniny paní Zdenka Večeřová. Žijí a pracují celkem tiše, ale efektivně: aktivně se účastní krajan-ského života a podporují různou formou hlavně kulturní a duchovní práci. Od svého příchodu do Kanady v roce 1970 jsou pilnými čtenáři "Kanadských Listů". Bedřich je povoláním nástrojář a pochází ze Spytihněva na Moravě, jeho paní z Prahy. Žijí nedaleko Liberce. V Mississauga žijí také: jejich syn Bedřich ml. s paní Marcelou a třemi dcerami - 12, 10 a 7 let - a synem Petrem - 6 měsíců, dále syn Jaroslav s paní Jaroslavou a třemi dcerami - 12, 10 a 2 roky. V Československu žije dcera Miroslava s manželem a dvěma dětmi. Manželé Zdenka a Bedřich Večeřovi z Mississauga dělájí našemu národu jen čest!

MÁME NA SKLADĚ

Od B. Krabala: "Postřižiny", 149 stran, \$ 9:81; "Jak jsem obsluhoval anglického krále", 187 stran, \$ 10; "Příliš hluchá samota", 92 stran, \$ 10. Dokumentace: "Křesťané a Charta 77", 320 stran, \$ 13. R. Kučera: "Tábor bubků", pro děti, 152 stran, \$ 4. "Úsměvy Jana Masaryka", 252 stran, \$ 8:31. "Zpěvem k srdci", 216 stran, \$ 5:31. Josef Frolík: "Špión povídky", 395 stran, \$ 10:31. Zvláštní nabídka: LP deska "50 let české dechovky", \$ 5:75. Šeky na "Kan. Listy".

ZPRÁVY Z KANADY

Od 24. června je v Ottawě otevřena výstava kanadského etnického tisku. 'Kde? National Library of Canada, 395 Wellington St. -- Chorvátů je v Mississauga tolik a jsou tak pobožní, že si za 1 milion dolarů postavili nový kat. kostel. -- Ontario Welcome House v Torontě má novou adresu: 454 University Ave., roh Dundas St. W. Anglické kurzy gratis jsou každý den od 9 hod. dop. Překládají také školní a odborné doklady zdarma. Tel. 965-3021. Z našich tam úspěšně působí pí S. Hilbertová. -- Předsedou parlamentního výboru pro přípravu kan. účasti na madridské konferenci byl zvolen posl. Chas. Caccia. -- Očekávají se velké změny ve vyplácení podpor v nezaměstnanosti. -- Lubor Zink v "Sun-u" 14. 7. znovu upozornil na aféru sovětského KGB-agenta K. Geivandova, kterému se podařilo získat jistého vyššího činitele CBC. Sovětský agent byl vyhoštěn, ale kan. veřejnost se nikdy nedověděla jméno jeho kan. kontakta. -- 16. 6. se fed. ministr imigrace sešel s dvěma zástupci vane. odbočky ČSNS. Jiří Macek a Jan Drábek žádali o zvýšení počtu imigrantů z řad čs. uprchlíků v Evropa. Byla diskutována také otázka dvojího občanství. -- Multikulturní divadelní festival dostal od fed. vlády podporu ve výši 57.000 dol. -- Fed. ministr imigrace mluvil v Torontě o uprchlících 6. června; zdá se, že přijede víc našich.

NAŠI V U.S.A.

Na VI. sletu Kanadského Sokola 22. 6. vystoupila také početná taneční skupina naší krajanské mládeže z Owosso, Mich., USA. Vedl ji tentokrát br. Antonín Čech, zatímco "duše podniku" sestřina Štěpánka

Čechová se doma zotavovala po nedávné obtížné operaci. Všichni jsme ji v našem středu postrádali! Manželé Čechovi patří mezi tzv. poúnorové uprchlíky. Taneční skupinu vedou od roku 1951. Bratr Čech řídil po mnoho let čs. vysílání na stanici WOP-Owosso, Mich. a když přešel 5.000 našich polek a valčíků, byl se svou paní jmenován do tzv. "State of Michigan Polka Music Hall of Fame". Bratr Čech je také kurátorem muzea J.O. Curwoda, který v Owosso napsal celou řadu svých románů. Vzpomínáte na knížku "Vlček Kazan", "Syn Kazanův" a pod.? Do Owosso se dobře jede přes Sarnia a návštěvu muzea našim čtenářům doporučujeme.

Z událostí v Československu

Prostřednictvím "Londýnských Listů" se nám dostal do rukou zajímavý dokument, který v dnešních dnech koluje mezi mladými lidmi v dnešním Československu. Jsou z něho jasné obavy, že naši vojáci budou nasazeni na "ztracené" pozice v případě války mezi SSSR a rudou Čínou. Leták nabádá mladé lidi k hromadné emigraci na Západ. Článek dobře vystihuje válečnou psychózu v Husákově Československu:

Všem mladým Čechoslovákům

Analýza výpovědí lidí kteří zaujímali do okamžiku svého útěku z Československa vysoké pozice ve službách režimu, ukazuje naprosto přesvědčivě, že mobilizační plány pro nasazení čs. armády i všech záloh v případě rozhodného konfliktu mezi SSSR a Čínou existují nejméně od roku 1974 ale pravděpodobně už od roku 1969. kdy se po vojenské srážce na řece Ussuri ukázalo, že Čína nebude v budoucnu respektovat v žádné oblasti svého vývoje pokyny z Moskvy. Tyto mobilizační plány se v průběhu své existence v detailech několikrát změnily. naposledy v roce 1978 po špatných zkušenostech s jednotkami čs. armády nasazenými koncem r. 1977 a začátkem r. 1978 v Africe. Sovětské maršálové tehdy vytkali čs. generalitě ostudný nedostatek nadšení, kázne a odhodlání bojovat za zájmy mezinárodního socialismu a nelajili se s výhrůzkou, že vysoký stupeň uvědomělosti budou do budoucna zajišťovat sovětské odborníci i na úrovni nejmenších jednotek.

Úloha čs. armády v budoucím konfliktu bude degradována vzhledem k dosavadním zkušenostem, to znamená, že čs. jednotky budou záměrně nasazovány tam, kde bude předpokládán zvýšený odpor nepřítel. Jelikož podle minulosti sovětských maršálů Čechoslováci nejsou vůbec schopni vést ofenzivní bojovou akci, budou v každém případě schopni splnit aspoň úlohu kanonitů, když podle taktiky sovětů budou vystaveni prudké, soustředěné palbě nepřítel. Podle několika na sobě nezávislých výpovědí mobilizační plán obsahuje toto: V případě čínské agrese vůči kterékoli zemi Varšavské smlouvy budou obranu napadené země provádět ozbrojené složky všech zemí sdružených v tomto paktu podle plánů a pokynů společného velení. V praxi to bude znamenat že kdykoli od druhé poloviny r. 1980 po vypuknutí eventuální srážky mezi SSSR a Čínou budou především vojáci ve druhém roce přesnění služby podrobeni krátkodobému intenzivnímu speciálnímu výcviku a dopraveni letadly do oblastí otevřených bojových akcí. Pak s ohledem na vývoj budou povolávání postupně všichni bojovoschopní muži podle pořadí: 1. bezdětní svobodní do věku 25 let, 2. bezdětní a svobodní do 35 let a 3. všichni bojovoschopní až do věku 43 - 48 let, což prakticky znamená genocidu.

Budou rovněž nasazovány ženy určitých profesí, především zdravotní pracovníce, řidičky aut, telefonní operátorky a podobné. Návrat z čínské fronty jinak než ve společné urně málo pravděpodobný. Publikace tohoto plánu není je významným varováním všem mladým Čechoslovákům.

Současná situace v oblasti Alžírsku je vysoce potenciální pro rozhodující válečný konflikt mezi SSSR a Čínou. Pokládá se za logické eskalace sovětské aktivity ihned po olympijských hrách v Moskvě, pokud k nim dojde a nebudou-li Sověti přinuceni k eskalaci dříve pod tlakem společné obrany všech muslimů v této části Asie všemožně podporovaných Čínou a materiálně zásobovaných západními demokratickými. Jediný únik z tohoto nebezpečí vede urychleným opuštěním Československa za každou cenu bez spekulací o další budoucnosti na svobodě, neboť jde o zachování holého života. Důležitá je, požádal o udělení azylu bezprostředně po výjezdu z republiky i na víceletých stanicích západního Německa nebo Rakouska. Jinak se člověk ocitne v nepřijímné situaci s perspektivou zdlouhavého pobytu v uprchlických táborech.

SVOBODNÝ SVĚT

Šéfem americké delegace pro jednání v Madridu byl jmenován právník G. Bell z Atlanty. Otázka je, zda schůzka může něco dosáhnout v nynější studené atmosféře. -- V polovině června 1981 bude v Izraeli sjezd všech, kteří přežili nac. konc. tábory, včetně Terezína. -- 15 vysokých ukrajinských kat. kněží jednalo ve Vatikánu s papežem, aby uznal Lvovskou metropolí za hlavu ukrajinské církve. Svolil, ale nedal nové hlavě ukr. církve /Msgr. Lubačivský z Filadelfie/ titul Lvovského patriarchy. -- V Iránu je vězněno na 2.500 osob v krutých podmínkách. Demonstrace za propuštění Havla, Bendy, Uhla, Dienstbiera a Bednářové se 29. 5. konaly v Paříži, Bonnu, Oxfordu a Amsterodamu. -- Austrálie oznámila, že rozšiřuje a urychluje imigraci čs. a jiných východoeur. uprchlíků, t.č. v Rakousku a v NSR. -- Pamětní číslo franc. let. časopisu ICARE vyjde na podzim t.r. -- Předák švédské soc. dem. strany navštívil Kreml. -- V New Yorku byli odhaleni další sovětské vyzvědači, hlavně kolem SN. Roste nálada, aby se toto kníže sovětské špiónáže vyčistilo. -- Iránská vláda rozkázala zbourat mauzoleum býv. šacha a postavila na místě veřejný záchod.

Osobní půjčky na nejnižší úrokovou míru
Speciální vklady - šeková služba

KAMPELIČKA

CZECHOSLOVAK TORONTO
CREDIT UNION LTD.

740 SPADINA AVENUE • TORONTO
ONTARIO M5S 2J2

Telephone: 925-0557

Ofední hodiny: v pondělí a v pátek od 10 do 7 hod.
Úterý, středa, čtvrtek, 10 do 5 hod.

Počínaje sobotou 5. července a konče sobotou
30. srpna v sobotu zavřeno.

VZPOMÍNKA

Nedávno tomu bylo přesně 1 rok, co v Brockville, Ont. náhle zemřel nadaný autor a znalec přírody, "osmašedesátník" Kamil Pecher. Narodil se 4. dubna 1937 v Plzni a pracoval ve Škodových závodech jako novinář. Když mu bylo 23 let, dokončil knihu pro mládež, ale šs. komunistická cenzura nedovolila její vydání. Teprve později mu vyšel román "Opuštěné plavby". Do Kanady se přistěhoval 10. listopadu 1968 a zemřel 14. dubna 1979. Na jeho počest přinášíme dopis, který 30. dubna 1979 napsala Jiřina Fuchsová z Los Angeles, Cal.:

Ahoj, Kamile,

tohle je poslední dopis, který Ti píšu. Měl být napsán před dvaceti dny, hned potom, co přišla poslední obálka z Kanady se známou bleďomodrou adresou odesílatele. Snad by Tě byl býval ještě zastihl. Ale jelo se na jarní tábor, a tak jsem Ti ve zmatku a shonu příprav pouze slíbila, že budu psát až se vrátím. Svůj slib plním, i když za okolností zcela a nepochopitelně změněných.

Smrt, tento - po halasovsku řečeno - osten pobízející nás abychom se pro vědomí jeho existence užejí přimykali k životu, bere na sebe znepokojivě konkrétní tvář pokaždé když odchází kamarád, jehož podobu nám do paměti nesmazatelně vryl čas našeho dětství. Jako děti jsme si spolu vlastně nikdy nehráli - byl jsi o sem tam nějaký ten rok starší než já a v době, kdy jsem se spolu s Tvým bráškou a partou dalších našich vrstevníků oddávala hrám na laubry v okolí plzeňského pivovaru, už jsi chodil na medicínu. Ale okna našeho bytu se po celý ten věk pevně dívala přes ulici do oken bytu rodiny vaší a tato skutečnost dala v nás obou vzniknout jistému povědomí vzájemné existence. Potom se naše cesty rozdělily. Ty jsi zaměnil medicínu za žurnalistiku a sešel jsi mi z očí. Já jsem ve třiašedesátém opustila Východ pro Západ a naše osudy by se možná už nikdy nezkřížily, kdyby ses byl před několika lety nepřihlásil odkudsi z Kanady. Psal jsi o svém novém domově, o existenčních začátcích, o problému kdy psát, pere-li se člověk od rána do večera o chleba, o tom, zda psát česky neb anglicky. Zajímal ses o vše, co se dělo a děje kolem Framaru. Byls jedním z těch, kteří posílají předplacené objednávky měsíce před tím, než vyjde další knížka. A když vyšla, vždy tu byl obratem dopis s povzbudivým poklepáním na rameno a s nedočkavým dotazem, co vyjde příště. Mezi kanadským Ontariem a Kalifornií se střídaly dopisy, na jejichž stránkách jsme se od problému psát česky či anglicky, přes otázky výchovy dětí v cizině a vzájemné exulantské stesky dostali až k úvahám o roli, kterou hraje zvýšený stupeň psychického vnímání v literární tvorbě a v životě vůbec. Objevil jsi pro mne Castanedu a z úhlu svých znalostí indiánských rituálů jsi poukazoval na jeho omyly, zatímco já jsem seznamovala Tebe s Denlem. Použij žádost zaslat Ti kompletní zerox Hradu smrti už jsem nestačila splnit. Jakoby Tvoje touha poznat vše na vlastní pěst, sám, bez prostředníka, předběhla všechny Tvé vědomé úmysly a zavedla Tě na další, tentokrát beznávratnou, Opuštěnou Plavbu.

Na první stránce této Tvé první / a za Tvého života zároveň poslední / v angličtině vydané knihy popisuješ, jak před Tvou tisícikilometrovou cestou kayakem Ti Tvůj přítel, medicína man kmene Cree jménem Craven dává kouzelné pero pro šťastný návrat a své pozhánání. K jeho slovům a daru, který Tě tenkrát přes mnohé zkoušky ale vposled přece bezpečně dovedl tam, kam ses chtěl vrátit, bych Ti chtěla na dočasnou pozemskou rozloučenou přidat báseň, kterou zařadili skauti-exulanti z Los Angeles do svého loňského sborníku hned vedle jedné z kapitol Tvé knížky. Tu báseň napsal Ivan Diviš, a pro mne v ní hučí i tajemně mlčí kanadský les. Ten les, ve kterém jsi zahlédl svého Sasquatche, v něhož kromě Tebe - a snad trochu i mne - nikdo nevěřil..

Na rozdíl od nás všech ty jediný už dnes víš, jedná-li se opravdu o tvora skutečného, anebo jsme-li to pouze my, lidé, kteří si zde na zemi, každý sám, tvoříme svého vlastního Sasquatche..

Z OKUPOVANÉHO ČESKOSLOVENSKA

Kutacích prací. Z počátku v nich pracovalo asi 20.000 horníků. Po únoru 48 se uranové doly staly "rekreačním střediskem" domnělých i skutečných odpůrců šs. komunistické krutovlády. Před 16ti lety se uran sice přestal dolovat, ale geologický výzkum pokračuje za dozoru sov. techniků. Na dole Svornost se čerpá minerální voda pro export. --Konečně i "RP" přišlo na to, že "nedostatky a potíže šs. hospodářství nelze stále přičítat povětrnostním podmínkám. --Pro korupci a zneužití moci byli ze strany vyloučeni, ale nepotrestáni: ředitel továrny Agrostroj v Jičíně a vysokých funkcionář ostravských dolů. --V pohraničí stále žije na 100.000 Němců. V poslední době jich víc žádá o vystěhování do NSR. --Zlou reputaci má komunistický soudce Drahoš Matěcha v Mostě. --Loni vyjelo do zahraničí přes 10 milionů šs. občanů. --Zemřel malíř M. Šašek.

Každý 16. obyvatel ČSSR je invalida, ale skoro třetina pracuje. --Jáchymovské doly slavily nedávno 35. výročí zahájení

JISTĚ VÁS BUDE

ZAJÍMAT....

Manželé Horčicovi z Pickering, Ont. byli o dovolené ve Vancouver. --Viktor Brun se s rodinou konečně vrátil do Kanady. Odjel do ČSSR na amnestii v r. 1973. --Nově příšlý J. Šmarda vyhrál dálkový běh v Georgetown, Ont. --Ve Vancouver byla premiéra českého filmu "Magicians of Silver Screen". Budou dávat "Večeři pro Adělku". --Jiří Láďa se z

Toronta přestěhoval do Niagara Falls, Ont. --V Torontě se nově usadil Zbyněk Soukup a Jozef Palko s paní. --Prvním předplatitelem tištěných "KL" se stal známý staro-krajan Frank Svoboda. --Petr Zedník hrál s úspěchem roli robota v Dětském divadle v Etobicoke. --Paní Pechrová se s dětmi přestěhovala do Ottawy. --Paní Eva Každanová úspěšně obhájila svou doktorskou thezi v Montrealu.

Toto tedy, kamaráde Kamile, je můj slíbený dopis. Farewell.. A nechť Tě česká slova básníka Divíše, která Ti dávám na cestu místo Cravenova orlího pera, bezpečně provedou všemi peřejemi Věčné řeky:

Karibú
s paroží ze zlata které lne tušit již od pobřeží
Kozmatý vladaří pasoucí se s pokornou krávou
Tvé útroby jsou na zítřek určeny k vyvržení
Na tvé lopaty naberou posvátný popel a vmetou jej
do jezera Hurónského

Mudrci moudřejší člověka
netušíš
že ti po léta pěji nepřetržitou hymnu
Neboj se pro dnešek louce
Nestojí ozbrojen hamerleskou Nevládě za sebou
barbecue z březových kmínků
Má jen lačné oči vytřeštěně hledající
jantarovou kdouli zašantročenou v hloubi lesa
Karibú
vejdi s ním v pobratimství Vykaž mu
místo u ohně
kde haluze našlápny kanadkou voní citronem
A dovol mu rovněž aby se s mladším bratrem
ujal čestného úkolu udrívání plamene přátelství
Polena poskládaná způsobem lee-pee
zajásají Vychází rudou mřák a tiše se zhroutí
Karibú neplačme
naopak
nechť koňalka z pryskyřice rozpálí nás tak
že chytanou klenby sekojí
a nechť plovou veverky a mocnosti větrů
zastihnou čtvero mokasínů a čtvero kopyt
vydupávat čas
tak nepochopitelně vzaty

/Ivan Diviš: KARIBÚ/

Tvoje

Jiřina Fuchsová

ORGANIZUJEME PRICESTOVANIE Vašich příbuzných z Československa

a zariadíme Vám cestu na stretnutie sa s príbuznými v Maďarsku, Rumunsku a Bulharsku. -- Vybavujeme aj zájazdy na juh -- Florida, atď, ako aj na ostrovy.

world
travel

Zmenáren cudzích valút
Založené 1951. Majiteľ Harry HEITLER
COMPUTERISED RESERVATION

WORLD TRAVEL SERVICE Limited

258 College St. (roh Spadina)

Toronto, Ontario M5T 1R7 / Telephone 979-2171

NAŠI VE FRANCII PŘED 40ti LETY

V červnu 1940 prodávávali naši vojáci a letci ve Francii obtížné ústupové boje s Němci. Zhroutení Francie vojensky a politicky neočekávali. Mnozí v bojích padli a zbytku se podařila evakuace do V. Británie; někteří již ve Francii úspěšně vyrostli se rozhodli odjet do svých domovů a přežít okupaci mezi Francouzi. Naneštěstí se seznamy našich vojáků a letců dostali v Paříži do rukou nacistů, kteří pak podle nich zatýkali nejen ve Francii, ale hlavně doma během Heydrichiády. Rok 1940 byl i pro náš zahraniční odboj rokem špatným. Aby si naši čtenáři mohli představit, jak obtížná situace byla ve Francii před 40ti lety, přinášíme zkráceně záznam o bojích z pera gen. Španiela:

Npor. Jiří Orlický:

ZE MY SE VZDÁME?

Ze my se vzdáme
i když tak málo nás,
že zaváháme,

když smrt jde kolem nás?

Nc. Nikdy.

Vždyť sama vlast

nám náruč otvírá

Čermáku, neráhej,

s úsměvem jdi tam,

kde se umírá.

Či myslíš snad,

že útok se zastaví,

když ty jsi v boji pad?

Dál půjde válka —

najisto,

dál půjde boj,

tvůj bratr půjde na tvoje

místo

útočit v roj.

Dál budou dunět tanky,

krvavě červánky —

za tebou padne Karel dnes,

Mila zítra kdes —

v zákopech —

Pak půjdu já, bratr můj,
my všichni půjdeme,
my všichni pro vlast

zemřeme.

Až jednou zazní do světa

vitězná odvěta —

ty, jak voják neznámý

v Polsku, Francii — v

anglické hlině,

uslyšíš hlas vlastní v

malé klíně.

Volnost pak a láska

půjde světem —

pak slunko zasvítí tvým

dětem . . .

Dneska však neváhej,

dnes musíš jít

do boje

s vraky se bit.

Vždyť sama vlast

ti náruč otvírá —

a sama vlast tě posílá

tam — kde se umírá.

Napsáno po bitvě o Francii.

Boje 1. pěš. pluku

Dne 7. června 1940 v Pezenas na jihu Francie složil pluk před odchodem do pásmu armád přísahu na plukovní prapor, který obdržel na jaře od města Arrasu. Tato posvátná chvíle zapůsobila na příslušníky pluku mohutnými dojmy. Velitel pluku připoměl všem příslušníkům velikost cíle, pro který jde pluk do boje, to jest osvobození vlasti.

Početní stavy také nebyly ještě úplné, neboť v celku chybělo asi 20% mužstva na plný válečný stav. Organizace pluku byla provedena podle francouzského vzoru. Pluk měl 3 pěší prapory.

Speciální zbraně obdržel pluk teprve kvapně před odjezdem a výcvik s nimi měl se dokončit proto za frontou.

V den, kdy pluk složil přísahu, byla nařízena již pohotovost a záhy odjezd. Dne 9. června dorazil pluk v 6ti kolonách do stanice Mussy sur Seine, odkud odpochoval do Autricourt. Tam bylo velitelství pluku.

Na frontě však mezi tím nazrávala katastrofa a události na bojišti byly již mnohem horší, než mohl kdo z velitelů nižších jednotek tušit. Dva dny po příjezdu obdržel již pluk rozkaz k pohotovosti pro odjezd na frontu a druhého dne t. j. 12. června, byly již jednotlivé útvary pluku odvázeny auty směrem k frontě do neznámých vykládacích míst. Dne 13. června dorazil pluk do prostoru Aubigny a tam bylo velitelství pluku sděleno, že se pluk zařazuje organizačně do 23. francouzské pěší divise. Hned obdržel další rozkaz k přesunu do Coulomiers, kde zaujal své první obranné postavení.

Za pochodu do Coulomiers potkával pluk již ustupující neuspořádané jednotky i jednotlivce bílého i koloniálního vojska (Arabové, Senegalcí a jiní). Naši vojáci při každém setkání s nimi prosili je o náboje, kterých 1. pěš. pluk neměl s dostatek. Nastala výměna zbraní, neboť naši vojáci si od ustupujících vojáků brali moderní kratší pušky za své staré. Nelze zamítnout, že setkání s těmito ustupujícími vojsky bylo málo povzbuzující.

Po příchodu do Coulomiers provedl velitel pluku s důstojníky obhlídku obranného postavení a pluk započal se zakopávat. K pluku byly zde přiděleny 2 francouzské prapory pěchoty a ženijní rota. V předpolí hlídkovala francouzská útočná vozba. Zaujetí obranného postavení bylo provedeno rychle a bezvadně. Polní stráž byla postavena před své jednotky a vysunuty před město. I v městě pluk prováděl obranné práce, hlavně zbarikádování ulic.

V tuto noc narazili první německé motorizované hlídky na naše polní stráž. Byly odraženy palbou a ustoupily. Krátce před půlnocí obdržel pluk rozkaz ustoupit a zpět přes Grand Morin.

Dne 14. června ve 3 hod. odešel pluk pochodem do Bois de Blandiereau jižně Joy de Chateaux. Tam dorazil kol 11. hod. Ihned se připravovalo nové obranné postavení. Ve 12. hod. došel však rozkaz k dalšímu přesunu do obranného postavení na Seině do prostoru Montereaux. Tento pochod byl přesně časově ohraničen, neboť o půlnoci měly být vyhozeny mosty přes řeku Seině. Byl tudíž prováděn pochodem úsilovný, který byl jedním z nejhroších a nejnamáhavějších, jež pluk na své dlouhé pouti prodělal. Při úsilovném pochodu nelze hledět na ztráty, protože jednotka musí se dostat do cíle v určitou danou chvíli i za cenu jakýchkoliv ztrát.

Když pluk vyrazil bylo hned zřejmé, že tento úkol není snadno k provedení. Silnice byly po většině zataraseny jak vojskem a jeho transporty, tak civilním obyvatelstvem, které v panice prchalo k jihu, vlekové po většině svůj skromný majetek na primitivních karách. Tato přeháňací směs civilního občanstva a vojska byla stále postřelována německým letectvem, takže částo docházelo ke zjevům úplné paniky.

Za tohoto stavu s nejzazším vypětím všech sil, dorazil pluk k Montereaux, které bylo již jedním mořem plamenů. Most, po kterém pluk pochodoval, byl právě po bombardování německým letectvem a hořely na něm ještě trosky dvou nákladních aut. Druhému i třetímu praporu podařilo se ještě dostat po přeplyném a porušeném mostě přes řeku, ale první prapor již neuspěl. Most byl vyhozen do povětří a pluk byl takto roztržen na dvě části. Všechny plukovní vozy, kuchyně, část kár s kulomety zůstaly na severním břehu a byly dopravovány přes řeku jen s nadlidským úsilím. Důstojníci a jednotlivci z mužstva přeplavali přes řeku, vyhledali loďky a na rychlo zhotovili vory a na těchto byl přepravován zbytek pluku a materiálu. Při těchto zachraňovacích pracích Němci nelítostně bombardovali a postřelovali kulomety z letadel.

Mezitím co byl převážen za tak hrůzných okolností I. prapor přes řeku připravovaly se ostatní jednotky pluku již k obraně za řekou. Byly nejprve vyslány průzkumné hlídky, aby zjistily, kde se nepřítel nachází. Němci již začali prosakovat k protilehlému břehu Seině ze severu a brzo došlo k živé palbě s obou břehů. Krátce však na to pluk obdržel další rozkaz k ústupu a téhož dne 15. června dorazil do nového stanoviště Ville St. Jacques.

Odpoledne přišly však zprávy, že Němci opět přesahují na obou bocích skupinu, v níž je také náš 1. pěš. pluk a to, až do hloubky dvou denních pochodů. Velitelství divise dalo proto rozkaz k přesunu do nakládací stanice Dordive.

Dne 16. června odjíždí pluk posledním vlakem z Dordive do Gien. Sotva po příjezdu do tohoto místa opustil nádraží, aby zaujal nové obranné postavení, nádraží bylo napadeno německým letectvem a bombardováno.

Také most přes Loiru byl bombardován, což způsobilo v obyvatelstvu i ustupujícím vojsku paniku. Na mostě ležely celé skupiny občanů, žen i dětí zabíjených německými bombami anebo postřelených z kulometů. Za tohoto stavu měl pluk se dostat přes řeku.

Na druhém břehu Loiry nacházel se 1. pěš. pluk v prostoru osady Poilly, kde po celý den 17. června budoval obranné postavení.

Byla tu v všech pevná vůle bránit tuto poslední baštu — řeku Loiru.

V této době byl chráněn bok pluku Smíšeným předzvědným oddílem francouzským. Tento oddíl, podlehnul již demoralizaci opustil bez rozkazu frontu a usadil tak Němcům přechod přes řeku. Zde, v nepostřelovaném místě, začali Němci přeplavávat řeku, držíce se okrajů plovoucích tanků a záhy pronikli do pravého boku našeho pluku.

Velitel francouzské divise již viděl, že toto postavení, kterým Němci již v jednom místě pronikli, není udržitelné a dal proto rozkaz k dalšímu ústupu.

Roztroušený pluk, tak jak po částech ustupoval z fronty pochodoval přes Montargis-Menetreol do Presly, kde byl sraz pluku. Po celou tu dobu Němci přesahovali náš pluk. Původní kapsa, v níž pluk byl, byla hluboká asi 130 km. (4 denní pochody) a široká 30 km. Velitelství pluku stále myslelo, že tuto vzdálenost různými pochody zkracuje. Když však pluk dorazil do Presly zjistilo se, že Němci již zase hluboko přesáhli naše jednotky. Důvody tohoto prudkého postupu Němců byly mnohé. Jednak byli motorizováni, jednak Francouzi jim již nekladli odporu. Nevýhoda na straně Francouzů a Čechoslováků byla v tom, že všechny silnice byly přetíženy vojsky a běženci a často zataraseny na kilometry.

Ale 1. pěš. pluk v tomto moři zoufalství a beznaděje neutonul. Jako vždy před tím, tak i nyní po příchodu do Presly byla okamžitě zaujata přechodná obrana s I-1 a III-1 praporem s frontou ve směru Chappelle a s II-1 praporem ve směru na Neuvy.

Dne 19. června asi ve 20.00 hod. byl nařízen opět další ústup. Směr Neuvy-Foccy-Vatan-Chateauroux. Přesun se konal pěšky. Byl to úmorný pochod dlouhý pro I-1 a II-1 prapor asi 112 km. a pro III-1 prapor asi 140 km. Pochod trval asi 40 hodin (téměř 2 dny), i s bojovou činností.

Velitelství pluku bylo sděleno, že za pochodu vyjede pluk vstříc autokolona. Skutečně asi 7 km. před Vatan pluk potkal kolonu autobusů. I-1 a II-1 prapory byly zde naloženy a zavezeny do Chateauroux. Vozy však nestačily již na III-1 prapor a tento musil vykonat posledních ubíjejících 30 km. pěšky do Chateauroux a do La Lienne. Zde opět bylo nařízeno zaujmout obranu, protože Němci stále pronikali k jihu. V té době pluk již značně prořídil a bojeschopných bylo pouze asi 800 mužů. Pluk se nacházel jen 5 koní a 1 kuchyně.

Ústup z tohoto postavení byl nařízen 21. června a pluk byl odvezen auty do La Boudte a Coulombiers. Odtud dále pochodem do Boneuil a St. Martin, kde bylo ubytování. Část pluku ještě večer odjela dále do St. Junien des Combes a zbytek pluku měl odjet druhého dne.

Dne 23. června v St. Junien odevzdal pluk automatické zbraně (kulomety) francouzským důstojníkům a ponechal si jen pušky. V 18.00 hod. odpochoval dále přes Rochechouart do Nortronu. Tam odevzdal poslední auta. Zde také se konečně sešel s 2. pěš. plukem, jenž prodělal neméně slavnou a tragickou pout. Zde byl 1. pěš. pluk naložen do vlaku a po mnohém vyjednávání s úředníky a železničními veliteli dojel 25. června večer do Narbonne. Tím však Odysea nebyla ještě skončena, ba naopak, teprve mnohé chvíle úzkosti bylo nutno prožít, než se pluku podařilo dostat se z Francie. —

Boje 2. pěš. pluku

Dne 5. června odejel pluk na sever a to do departmentu Côte d'Or, kde v armádní etapě měl dokončit nejen svůj polní výcvik, ale také výcvik v použití některých moderních zbraní, které byly dodávány až v poslední chvíli. Jednotlivé plukovní útvary byly umístěny v Montigny s. Aube, Gevrolles a Vexhaules. Předpokládalo se, že pluk se zde zdrží v celku 4 neděle, což byla dostatečná doba na docvičení taktické i technické. Bohužel, události na frontě vedly ke zkrácení tohoto pobytu jen na jeden týden.

Dne 10. června obdržel velitel pluku depeši od francouzského regulačního komisaře: "2. pěš. pluk bude přesunut autokary, připravte ihned jednotky k přesunu."

Ihned byla nařízena pohotovost a 2. pěš. pluk se přesunul auty ve dvou etapách na frontu. Pluk byl dán k dispozici VII. armádnímu sboru a obdržel za úkol držet přechody přes řeku Marnu v úseku mezi řekou l'Oureq a La Ferté sous Jouarre.

Když jeho první jednotky dosáhly osady La Fringale měly zde vejít do styku s velitelstvím 239. francouzské divise. Nebylo tu však žádných styčných důstojníků od divise a nebylo proto možno nalézt její velitelství. Pluk také neměl dosud podrobné rozkazy pro své umístění v obranném postavení. Teprve ve 23.00 hod. v noci obdržel velitel pluku rozkaz pro zaujetí obranného postavení ve svém úseku s předním okrajem na čáře Sept-Sorts-les Corbiers-le Cd. Clairet. 1-2. prapor byl umístěn v prostoru La Nous-Chateau a severně lesa Bois de St. Faron, kam se přesunul z prvního místa určení po vyložení, Pierrelève, přes les Forêt de Mans. II-2 prapor byl v levo od něho a III-2 prapor zůstal jižně křižovatky La Fringale, kde zaujal obranné postavení v jihovýchodním směru prodloužení pravého křídla II-2 praporu.

Výzbroj pluku a vybavení municí již v tomto prvním obranném postavení nebyly uspokojivé. U mužů bylo 8 až 20 nábojů na pušku, pro lehké kulomety nebylo vůbec střílna, pro těžké kulomety byla válečná dávka neúplná, ruční granáty, tak důležité pro boj z blízka, nebyly vůbec žádné, minometné střílny jen v minimálním přidělu a světlé rakety, potřebné v nočním boji, také žádné.

V odpovídajících hodinách počala se již německá péchota přibližovat k Marně. Na obou křídlech 2. pěš. pluku rozvíjel se silný boj a některé francouzské jednotky začaly kolísat. Teprve nyní dojevy první vozy se střílnou a municí byla na kvap donášena do prvního sledu a rozdělována po zákopech bojovníkům za prudkého boje. V odpovídajících hodinách francouzský 59. pěš. pluk na levém křídle byl v plném ústupu, zatím co 2. pěš. pluk měl stále ve smyslu prvotního rozkazu bránit Marnu za každou cenu. Situace našeho pluku stávala se tím skutečně kritickou.

Za ústupu, ráno dne 14. června, nesetkali se naši styční důstojníci v 6.00 hod. s francouzskými důstojníky, jak bylo určeno a opět nebylo možno zjistit, kde se právě nalézá velitelství francouzské divise. Bylo však původně při započetí ústupu stanoveno, že nové obranné postavení bude na řece Grand Morin. Tento rozkaz však byl později změněn a ústup pokračoval dále až do čáry Fontenay-Rozay-en-Brie, kde se měl zařídit pluk k obraně podél silnice, která tu běží souběžně s frontou.

Aby toto postavení mohlo být v klidu zaujato, ponechalo velitelství pluku na přechodech na řece Grand Morin 1/2 prapor s jednou četou kanonů proti útočné vozbě (KPÚV), jako zadní voj. V 9.00 hod. večer strhla se tu již přestřelka.

Hlavní voj mezitím zaujímal postavení na čáře u Fontenay. V celku do té doby vykonal pluk již 100 km. pochodu. Když jednotky procházely lesem za Vilbert, došel opět rozkaz od velitelství 239. franc. divise, kterým se nařizuje další ústup a to po ose Vilbert-Courtomer-Aubepierre-Mormant-Brea-les Ecrennes-Machault a dále až do Moret-Sorg.

Pluk odpochoval udaným směrem a příštího dne překročil řeku Seině v prostoru osady Champagne a dorazil do Montigny sur Loing. Před půlnocí téhož dne byl naložen a odtransportován do Gien na řece Loire, kam dojel kolem 17.00 hod. příštího dne t. j. dne 16. června. Odtud se hned přesunul pochodem do La Ronce. Zde na velitelství francouzské divise setkal se velitel pluku s generálem Ingrem a generálem Faucherem, které doprovázelo několik našich důstojníků.

Ráno dne 17. června v 7.00 hod. doručil styčný důstojník veliteli 2. pěš. pluku rozkaz k obraně řeky Loiry. Pluku byl přidělen úsek za řekou v pásmu La Ronce (mimo), křižovatka 200 metrů západně St. Gondon (v to).

Dne 18. června ve 2.00 hod. ráno započala dělostřelecká přestřelka a záhy také zahájily činnost naše těžké kulomety. Přestřelka ta ustala poněkud v 8.00 hod. V poledne však začaly prosakovat nezaručené zprávy, že se Němcům podařil přechod Loiry na východ od 2. pěš. pluku u Gien a v odpovídajících hodinách bylo to, bohužel, potvrzeno. V té době již Němci přimkli se plně k řece Loire a byli v úplném dotyku s naším 2. pěš. plukem. S obou stran se živě bojovalo. Dělostřelecké, kulometné i minometné palby chvílemi se zdály dosahovat maxima možnosti. V jedné chvíli, když velitel pluku žádal na veliteli dělostřeleckého oddílu dělostřeleckou palbu k podpoře svých praporů prvního sledu, obdržel odpověď, že děl. oddíl dostal již rozkaz k ústupu.

Oba prapory z prvního sledu musily ustupovat od řeky Loiry v palbách nepřátelského dělostřelectva, kulometů a minometů. Než přece jen ústup se dobře podařil bez velkých ztrát, dík klidu důstojníků a skvělému duchu mužstva.

Dne 19. června v 5.30 hod. ráno dorazil velitel pluku s pobočníkem a zpravodajským důstojníkem do Souesmes, kam již dorážely první jednotky ustupujícího pluku. Zde připravil opět obranu na řece Saultre a s velitelem děl. oddílu 216 sjednal opět dělostřelecké palby k přímé podpoře svých jednotek. Současně bylo veliteli pluku sděleno, že se začíná jednat o priměří a že jsou připravována opatření, aby čs. vojsko mohlo být evakuováno z Francie.

Odpoledne děl. oddíl opět ustoupil a později vel. pluku dostal rozkaz k ústupu do prostoru jižně Cher blíž St. Georges. Pluku bylo oznámeno, že auta pro přesun dojezdou co nejdříve a že pluk obdrží proviant i benzin. Velitel pluku však již viděl po několika dnech zkušenostech, že rozvrat francouzských armád a chaos na frontě dostoupily takovému stupni, že již není spolehlivý, aby všechno co se nařídí, mohlo být bezpečně provedeno. Chtěl mít jistotu, že auta dojezdou, hlavně proto, aby mohl bezpečně vést zajišťovací oddíl, který zatím zůstával na místě, aby chránil valný voj pluku za ústupu. Styčný důstojník, který za tím účelem jel na francouzské velitelství divise, vrátil se se zprávou, že tato auta nemohou přijet. Když se velitel pluku zároveň dověděl, že sousední franc. 138. pěš. pluk již ve 13.00 hod. ustoupil, rozhodl se k ústupu pěším pochodem po dané ose postupu a to aniž by vyčkal soumraku.

Hlásil to veliteli divise a současně oznamoval, že do osady Souesmes pronikli Němci a obsadili ji. Velitel divise chtěl se o tom sám přesvědčit a proto tam vyslal franc. styčného důstojníka. Němci jej vpuštěli do osady, zajali jej i spolu s jedním důstojníkem štábu divise a řidičem.

Dne 20. června sdělilo velitelství divise, že nepřítel ohrožuje naše západní bok 14. armády a proto, že je nutno ustoupit dále k jihu, až za řeku Indre, do prostoru Chézy-Chréten. Podle rozkazu měl být pluk přesunut automobily, ale důstojník, pověřený přivést autokolonu hlásil, že jí použijí francouzští velitelé pro své jednotky a že původní rozkaz byl mylný. Velitel pluku však měl v mužstvu mnoho lidí tak zvaných, že nemohli již dále pochodovat a proto použil všech plukovních vozů a to i sanitních pro převoz nezpůsobilých pro další pochod. Později však přece pluk dostal k dispozici alespoň 8 automobilů, které značně usnadnily přesun pluku, protože odvezly alespoň ty, kteří byli vyčerpaní. Když však 2. pěš. pluk dorazil do svého místa určení, nebylo tu, jako dosud vždy, místo odpočinku, nýbrž dostal tu nový rozkaz pochodovat dále ve směru Belabre-Le Blanc. Konečně dne 21. června kol 19.00 hod. pluk tam dorazil.

Druhého dne dorazil na stanoviště velitelství pluku čs. generál Z. se styčným francouzským důstojníkem a oznámil veliteli pluku, že celý 2. pěš. pluk československý byl navržen pro vyznamenání za neocenitelnou, věrnou a statečnou službu, kterou prokázal v osudové bitvě o Francii. Současně generál přivezl četná vyznamenání důstojníků i mužstva, která jim byla udělena francouzským velitelstvím.

Před odchodem do nakládacích stanic, odkud pluk měl jet dále někam k přístavům, odevzdaly naše jednotky větší část svých zbraní a ponechaly si jen převážně pušky pro nejnmutnější strážní službu. Pluk dostal nyní k dispozici 18 nákladních automobilů, ale pro úplnou desorganizaci v týlu, dostavily se na místo srazu již jen 4 vozy. Pluk však postupně se přesunul do Nortronu, odkud byl vlakem převezen dále do Narbonne, tam dorazil dne 25. června. Zde již se setkal s 1. pěš. plukem a od té chvíle celá brigáda, opět po měsíci odloučenosti jednotlivých pluků, posunuje se dále k přístavům, aby opustila zmučenou a pokřivenou Francii.

Do místa srazu obou pluků, do Narbonne, přišly naše jednotky se značně profidilými řadami. Každá píď francouzské pudy byla zarosena pocívou čs. krví a obětí, které jsme přinesli, byť bolestně, nejsou však tak velice, jak by se s počátku zdálo z rychlého spádu událostí. Počet zjištěných padlých u obou pluků nedosahuje ani 100 osob, raněných je ovšem značnější počet. Také pohřešovaných a nezvěstných při chaosu za ústupu francouzských armád bylo v celku několik set. Mnozí z nich zřejmě padli při leteckém bombardování, anebo zranění se dostali do zajetí, většina však dostala se postupně různými cestami a způsoby do mateřského tábora v Agde na jihu Francie.

Opustíme nyní na chvíli naše pozemní jednotky a vraťme se opět k našim letcům, kteří se zapsali stejně slavně do válečných analů v bitvě o Francii.

Již koncem listopadu a počátkem prosince odešli první naši stíhací piloti z Chartres na frontu. Byli zařazeni s počátkem do francouzských stíhacích letek po menších skupinách, zpravidla po rojích. Avšak již od září 1939 naše vojenská správa usilovala o postavení zcela samostatných československých leteckých jednotek. Tehdy bylo již ve Francii tolik našich letců, pozorovatelů a mechaniků, že bylo možno postavit 8 stíhacích a 4 bombardovací letky. Francouzi se proti tomuto návrhu v zásadě nestavěli, ale chtěli, aby naši letci sloužili dříve určitou dobu ve francouzských jednotkách na frontě, aby si zvykli na prostředí a způsob boje a potom, až po nabytí určitých zkušeností, bude se moci pomyšlet na postavení samostatných letek. Naši lidé však již byli značně netrpěliví a toužili mít co nejdříve své jednotky, neboť se přesvědčili v praxi, že jsou stejně dobře vycvičení, jako západní spojenci a mimo to jejich bojový duch byl neobyčejně vysoký. Také s hlediska politického snažili se letci být pod svými prapory, protože v rámci francouzských jednotek pracovali více méně anonylně a širší mezinárodní veřejnost by se o nich nedověděla, protože jejich výkony byly hromadně zařazovány do činnosti francouzského letectva.

Počátkem února 1940 bylo již na frontě na 50 našich stíhačů, o kterých docházely jen příznivé zprávy francouzských nadřízených. Naši letci se uvedli jako dovední a ukáznění stíhači, plní osobní odvahy a tak pohotoví ve vzdušných bojích, že hned s počátkem se zařadili svoji činností mezi nejlepší výkvět letců. Touto svojí činností přesvědčili francouzské vrchní velení o svých hodnotách, že toto se konečně rozhodlo soustředit postupně všechny naše stíhače v menším počtu u francouzských perutí a sestavit co nejdříve jednu stíhací letku a potom postupně další. Ministerstvo letectva přidělilo též Českoslovoákům leteckou základnu v Cognacu, na které se měl v budoucnosti soustředit veškerý výcvik československých letců. Tato základna však nebyla dosud úplně vybudována a proto přechodně čs. letci se měli cvičit na letišti v Bordeaux, kam měla být odeslána také skupina 150 letců, kteří se

mezitím soustředili v táboře Agde. V tu dobu bylo již zřízeno československé letecké náhradní těleso a to přechodně též v Bordeaux.

V zásadě bylo dohodnuto, že naše letectvo bude dvojího druhu: stíhací a bombardovací, t. j. obranné i útočné.

Všechna tato jednání jsou však příliš vleká a praktické provádění jde jen pomalu ku předu. Naši stíhači na frontě mezitím bojují. Počet jejich stoupá již na sto a jejich výkony jsou tak pronikavé a úspěšné, že kde kdo o nich mluví s největším uznáním a úctou. Ve francouzských rozkazech se stále častěji objevují československá jména pilotů, doprovázená pochvalami a udělením vysokých řádů pro chrabrost a jsou dokonce nejvyšší pochvaly až v armádních rozkazech, které svědčí o nezdolatelné odva-ze a hrdinství českých a slovenských chlapců.

A tato osobní hrdinství, vykoupená často smrtí mnohého z našich sokolů, byla na konec nejlepší důkazem pro francouzské vrchní velení, že bude užitečné sestavit samostatné jednotky z těchto opravdových moderních rytířů vzduchu.

Dne 18. května 1940 byla postavena první samostatná letka v rámci francouzské stíhací skupiny I/6 v Logne u Paříže. Tato letka docílila brzo pronikavých úspěchů. V době od 18. května do 17. června 1940 (až do příměří) sestřelila celá I/6 skupina 35 německých letounů a sama ztratila jich 26. Z tohoto počtu sestřelila československá letka 25 letounů a francouzská 10, přičemž naši ztratili pouze 4 letouny a Francouzi 22. Celkové náklady na životech našich letců u této skupiny byly: jeden důstojník a tři poddůstojníci mrtví a nezvěstní a jeden důstojník a jeden poddůstojník ranění. Byl to přímo závratný úspěch a to na strojích, které nebyly již posledním slovem letecké techniky oproti nejmodernějším německým strojům.

V té době se současně přecvičovalo 90 dvoumístných čs. pilotů na stíhače a starší letci než 27 let, na bombardovací piloty.

Dne 1. června 1940 je konečně podepsána letecká dohoda, podle které máme právo budovat vlastní československé letecké jednotky, mít vlastní letecký stejnokroj a hodnosti. Čs. vojenské správě dostává se práva povyšovat letce do vyšší hodnosti, takže naše letecká zbraň stává se podle této dohody autonomní v rámci francouzského vojenského letectva. Naši letci stávají se konečně stejné samostatnými, jako naše armáda pozemní. Letci si však tohoto práva musili teprve vydobýt na frontě svojí krví.

Dříve však, nežli došla příslušná nařízení o československo-francouzské letecké dohodě na příslušná velitelství, francouzská armáda se zhroutila, Francie kapitulovala a výsledky, vydobyté tak velkým a dlouhým úsilím byly zničeny v jednom týdnu.

V celku můžeme říci, že naši letci nepracovali za podmínek v žádném směru příznivých. Platí to nejen pro období příprav a výcviku, ale také, a snad ve zvýšené míře, o období bojů v bitvě o Francii. A přece, nikdo nebude moci upřít, že to, co naši hoši vykonali je z nejslavnějších kapitol mladých dějin vojenského letectva.

Dohromady zasáhlo do bojů kolem 100 čs. letců, z nichž většina přišla na frontu teprve na jaře v r. 1940. Ač tedy byli naši letci teprve krátce na frontě a neúčinněji zasáhli teprve když započala německá ofenziva, počet letounů, které sestřelili, je opravdu imponující. Českoslovenští letci sestřelili nad francouzským územím úředně uznaných 147 německých letounů a pravděpodobných 19. Počet našich ztrát, k tomuto skvělému úspěchu, ač bolestných, přece jen je velmi malý. V celku ve Francii padlo anebo jsou nezvěstní 12 důstojníků a 20 poddůstojníků. Z toho 10 mrtvých, 8 nezvěstných po boji s nepřitelem, 9 zahynulo při výcviku, 4 jsou nezvěstní z přeletu do Anglie a 1 zemřel v nemocnici nedaleko Paříže. Byl to kapitán polní pilot J. Novák.

Toto je bilance činnosti československých letců v bojích o Francii. Mnozí z nich padli, aby žil národ. Skláníme se v úctě před jejich památkou!

Dříve, než vyličíme evakuaci našich jednotek z fronty a letců do Anglie pohledíme alespoň letmo na činnost našeho Národního Výboru a vojenské správy v Paříži a zbytku naší divise v okolí Agde, kde se stavěly a doplňovaly další útvary divisi.

V době, kdy oba naše pluky byly náhle zasazeny na frontu, ve vládních francouzských kruzích bylo přesvědčení, že Paříž již nelze zachránit. Fronta se nebezpečně prolýbala a německé armády se nezdárcitelně blížily k srdci Francie. Francouzská vláda tehdy opustila Paříž, a níž by uvědomila nejen náš Národní Výbor, ale také i jiné instituce cizinecké, které v Paříži byly. Na četné dotazy bylo jen sděleno, že francouzská vláda odjela na jih a doporučovalo se, aby také naše instituce odešly někam na jih a to nejdříve do Tours, kam se přesunula většina úřadů francouzských. Když členové našeho Národního Výboru a vyslanectví přijeli do Tours, ukázalo se, že město jest zcela přeplněno, takže bylo velmi těžko se někde slušně instalovat. Ostatně události tak rychle se hrnuly, že Tours se znovu evakovalo a naši političtí a zastupitelští orgány odejeli směrem na Bordeaux. Naše vojenská správa se evakovala v té době těsně do Romorantinu a Béziers. V Paříži zůstal do poslední chvíle jen generál S. Ingr s nejužším štábem.

Dne 17. června změnila se ve Francii vláda a současně se začaly rojit pověsti, že Francie je ochotna vyjednávat s Německem o příměří. Tyto pověsti šířily se rychlostí stepního požáru a urychlily jen rozklad francouzských armád a úspěšily jejich zkázu.

Již dne 17. června počítá naše vojenská správa v Béziers, jakmile došly první zprávy o příměří, že Francie spěje nezadržitelně ke konci a vydává proto rozkazy pro pohotovost a přípravu evakuace. Bohužel, rozvrat komunikací a spojení byly již takové, že rozkaz mohl být dodán jednotkám v zápoli, ale k plukům na frontě nebylo jej možno v daném okamžiku žádným způsobem dodat. Také nemohli být uvědoměni jednotliví letci v rámci různých francouzských jednotek na frontě a čs. frekventanti různých vojenských škol a kursů ve francouzských učilištích.

Nebylo spojení, nebylo tudíž v lidských silách uvědomit všechny naše lidi jednotlivě rozhozené po celé Francii. Bylo to stejně bolestné jako tragické, neboť mnozí z těchto vojáků prodělali potom velmi vzrušující dobrodružné cesty, než se jim podařilo dostat se z Francie.

V té době, co vyjednával generál Ingr o stažení jednotek z fronty, dochází z Londýna zpráva, že prezident Beneš vyjednává úspěšně s Angličany o evakuaci našich vojáků do Anglie a o přistavení lodí ve francouzských přístavech s příslušným doprovodem. Dne 18. června anglické zastupitelské úřady ve Francii měly již příkazy své vlády, aby všemi prostředky přispěly ke zdárné evakuaci československého vojska.

Skutečně také hned v zápětí v nejbližších dnech odjely naše zápolní útvary divise, které byly v prostoru Agde, letci z Bordeaux a někteří členové Národního Výboru, jako i značné množství jednotlivých čs. vojáků, dotud odkomandovaných v různých školách a institucích, a velká část našich občanských běženců z různých přístavů, po většině na anglických lodích do Anglie. Nalodování se provádělo v přístavech Sete, Marseille, Port Vendre, Bordeaux a Bayonne, a to hlavně ve dnech 22. až 24. června.

Pokud šlo o naše týlové jednotky pozemní armády soustředěné v okolí Agde, tu nebylo v celku obtížné dostat je do přístavů. Mnohem nesnadnější situace byla však u letců. Ti byli nejen u náhradního tělesa v Bordeaux, odkud v celku hladce mohli odejet, ale též na leteckých základnách v Cazaux, Tarbes, Toulouse, Pau, a značná část jich byla u polních jednotek na frontě, kde se ani včas nemohli dovědět, že se naše armáda evakuuje do Anglie.

Dne 22. a 23. června se nalodily tedy naše pozemní jednotky z okolí Agde v přístavu Sete, v celku na 3 lodě. Byly tu přistaveny ještě dvě další volné lodě, které vyčkávaly bud' na naše oba pluky z fronty nebo běžence, ale mezitím bylo podepsáno příměří a náš transport spolu s oběma prázdnými loděmi musily opustit francouzský přístav.

Podle podmínek příměří anglické lodě se nesměly zdržovat již v přístavech a mnohé francouzské úřady projevovaly pojednou až nápadnou horlivost v dodržení tohoto rozkazu, nic nedbajíc, že ve Francii uváznuo tisíce Českoslovoáků, Poláků a jiných, kteří pro Francii bojovali a krváceli a kteří nesmějí padnout do rukou nepřátel, protože chtějí pokračovat dále v boji o svoji svobodu.

V tytéž dny nalodila se v Port Vendre část našich letců a v Bordeaux potom naši telegrafisté, ženisté a další část letců. V Bordeaux mnozí z francouzských činitelů prokázali více odvahy než v Sete a dovolili nakládat na lodě i po uzavření příměří a to dokonce až do 27. června. Zde se dostali na lodě někteří členové Národního Výboru a značný počet čs. občanských uprchlíků, mezi nimiž bylo mnoho žen a dětí našich důstojníků a rotmistrů, kteří byli dosud na frontě u pluků nebo v letectvu. Mnozí letci, kteří na leteckých základnách byli společně nebo v blízkosti Angličanů, dostali se do Anglie na anglických letounech. Jiní odletávali se svými stroji zprvu k jihu a potom přes moře do severní Afriky a teprve později na lodích do Anglie. Přese všechny tyto potíže letci se evakovali v celku velmi dobře, takže až na několik jednotlivců všichni se dostali do Anglie. Jejich počet do té doby překročil 900 mužů.

Když již tato evakuace týlu a letců se končila, oba naše pluky z fronty stále ještě nedocházely k přístavům. Byly při uzavření příměří dosti vysoko na severu v pásmu bojujících armád a cesta k přístavům trvala přece několik dní.

Již při doražení do Narbonne dostávali velitelé pluků poplašné zprávy, že již asi bude těžko vyvézt naše vojsko z Francie do Anglie, protože žádná loď ve smyslu podmínek příměří, nemůže přistát ve francouzských přístavech a vzít naše vojsko. Situace se tím stávala opravdu kritickou, neboť to znamenalo, že se naše pluky z fronty ocitly v pasti, ze které snad již není uniknutí a šlo tu tudíž o bytí a nebytí našeho vojska. Večer dne 25. června vypadala situace tak, že se zdálo být počátkem tragedie, na které naše národní dějiny jsou beztak dost bohaté. V tu dobu se zdálo, že nezbyvá nic jiného, než bud' opevnit se v lese u Narbonne, vyčkat tam příchodu Němců a bojovat až do posledního dechu. Nebo, roztrousit a rozprchnout se po Francii a hledět se jednotlivě zachránit. Konečně třetí možnost byla pokusit se dostat se ke španělským hranicím a dál se probíjet někam k moři.

Všechny tyto plány a možnosti byly však stejné ve svém konečném důsledku, neboť znamenaly konec obou pluků. Velitelé se rozhodli neukvapovat se, protože byli přesvědčeni, že prezident republiky a vojenská správa zajistí dělá všechno, aby se brigáda (1. a 2. pěš. pluk) z Francie zachránila a vyčkat příštího dne k dalšímu konečnému rozhodnutí a to tím spíše, že se zdálo, že Němci zatím nepronikají dále k jihu do tohoto prostoru.

Tento předpoklad, jak se ukázalo, byl zcela správný a klid, rozvážnost a velitelská sebedůvěra našich důstojníků zaslouhují nejvyššího uznání. Nepodlehli panice svého okolí a prokázali v této krajně kritické chvíli, že byli muži na pravém místě, kteří se nebojí vzít na sebe břemeno zodpovědnosti i největšího osudového dosahu.

Nálada vojska byla při tom dobrá. Největší zásluhu o to má prezident republiky. Spojení s jeho kanceláří udržovala tajná vysílka, skrytá před Francouzy v jednom našem nákladním autu. Ta zachytíla depeši s obsahem: "Moji nejužší přátelé mi slíbili pomoc. Vydržte. Beneš." A již před tím, v době sjednávání příměří zachytíla rozkaz: "Ustupujte k přístavům", který neustále ve dne v noci vysílala naše vojenská vysílka z Londýna.

Skutečně také již po ujednání příměří podařilo se prezidentu Republiky získati pro převoz našeho vojska z fronty, jehož situace byla tak kritická, neutrální egyptskou loď Rod el Farag, která byla dirigována do přístavu v Sete.

Poslední naše jednotky dostaly se tedy šťastně na tuto loď a na březích zůstal osamocen v tichém pohnutí náš nejvěrnější přítel, francouzský generál L. Faucher.

ÚSPĚŠNÝ 6. SLET KANADSKÉHO SOKOLA

Konal se ve dnech 20. až 22. června v Torontu. Hlavní sletové vystoupení bylo na stadionu Northview Heights Secondary School.

blízko křižovatky Bathurst a Finch. Cvičilo na 750 Sokolů a Sokolek, hlavně z USA. Předcházeli sboční v nádražovém ztloučku se účastnilo asi 450 členů Sokola. V hledišti jsme zahlédli zastou-

žité bratry: inž. Karla Šuka a paní a inž. Jana Mrdka a paní. Z R.J. přijel br. Josef Hornoth. Účastníky pozdravili M.J. starosta A.O. Sokolů br. R. Zitný a jednatel Slovenského Sokola v USA br. Jan Šopčí. Slet byl osobním triumfem starosty Čs. Sokolstva v zahraničí.

Čelo nástoje: Mirek Lojkanec s vlajkou, Jan Hale a Helie Montgov.

Praporek Šup Amerického Obce Sokolů, dorostenci.

Ženy Amerického Obce Sokolů - všechny sestry Aleny Godelové, Los Angeles.

Čelo Slovenské Tělovýchovné jednoty Sokol v USA. V čele nástoje S. Banjak a nástoje M. Chládková.

Sokol Česká Stř., Cleveland. Dorostenci, dorostenci, ženy a muži.

Americko-československá taneční skupina z Quosno, Mich.

Národopisné skupiny: Dětská "Moravanka" a Masaryk Dancers, Toronto.

Zástup Šupy Kanadské, vedoucí Jean Beyaková, roz. Rejzková.

Dorost Šupy Kanadské.

Ženy Šupy Kanadské. Vedoucí: Helie Montgov, zástupce: Alena Godelová.

Ženy Šupy Kanadské, jako první se pohybovaly na trávě.

Ženy Šupy Kanadské, jako první se pohybovaly na trávě.

Účastníci sletu: inž. Karla Šuka a paní, inž. Jana Mrdka a paní, M.J. starosta A.O. Sokolů br. R. Zitný a jednatel Slovenského Sokola v USA br. Jan Šopčí.

Účastníci sletu: inž. Karla Šuka a paní, inž. Jana Mrdka a paní, M.J. starosta A.O. Sokolů br. R. Zitný a jednatel Slovenského Sokola v USA br. Jan Šopčí.

Účastníci sletu: inž. Karla Šuka a paní, inž. Jana Mrdka a paní, M.J. starosta A.O. Sokolů br. R. Zitný a jednatel Slovenského Sokola v USA br. Jan Šopčí.

Dorost při nástoju na prostě. Společné cvičení všech jednot.

Torontská národopisná skupina "Masaryk Dancers" na vedoucím Janet Gregorové-Beyakové a akci.

"Masaryk Dancers", Toronto.

Dr. Mikuláš Ferjenčík:

HOVORIME O ŠTEFANIKOVI

Gen. Milan Rastislav Štefánik narodil sa pred 100 rokmi t.j. 21. júla 1880. Rok 1980 by sme my slobodný a demokraticky smýšľajúci Česi a Slováci po celom svete mali nazvať **Rokom Štefánikovým**. V tomto roku, by sme ho mali dostajne vzpomínať a brat' si poučenia z jeho činov, z jeho prejavov a z jeho názorov. Vďaka národu doma postavil mu po prvej vojne mohutnú, bielu mohylnu na Bradle, kde v dobe mieru a pohody mu d'akoval za oslobodenie a vzdával mu patričný hold a v dobách Hitlerovho a slovenského nacizmu a sovietského komunizmu a útlaku čerpal a čerpa z jeho činov a z jeho mimoriadneho ľudského zjavu, vieru a nádej, že jeho dielo, sloboda našich národov a ich nezávislosť sa vráti a že pravda, naša pravda zvíťazí.

Prozreteľnosť bola k nám štedrá, že v dobe keď bolo treba rozhodnúť osudy Slovenska mali sme vo vedeckom a spoločenskom svete francúzskom muža na pravém mieste a plne povolaného. Cieľ a sen, ktorý ho doprevádzal celý jeho život, dosiahol. Národ v októbri 1918 bol po tisícročnej porobe oslobodený. Nebolo však ani jemu ani nam dožičeno, aby táto sloboda bola aj na dlhšiu dobu zaistená. Nemilosrdný osud nám ho vyrval 4. mája 1919 na poli u Vajnora, kde sme stratili jeho tragickú smrť spolu s hrdinami, energickými a národu oddanými vodcami, ktorý nás mohol viesť po smrti Masarykovej bezpečnejšou cestou. Mám neklamný dojem z jeho činov a prejavov, že v dobe keď sa rozhodovalo o osude našej československej vlasti mohol svojimi znalosťami vo Francúzsku odvrátiť hanobu Mnichova. Presvedčiť Francúzsko o nebezpečí nacizmu pre celý svet a o nutnosti poskytnúť pomoc ohrozenému Československu podľa uzavretej dohody. Mohol zabrániť spojeneckej zmluve so Sovietskym svazom, ktorá zmluva nám znepriatelila Poľsko a bol priamo povolaný, aby stvoril a udržal jednotu medzi našimi národmi, ktorá jednota bola narušená zrádnymi tendenciami podporovanými Hitlerom a maďarskou irredentou.

VÝZNAMNÉ JUBILEUM

V plné svěžesti a mnohostranné aktivitě se v minulých týdnech dožila osmdesátka **Betka Papánková** v Scarsdale, N.Y. Narodila se v Chicagu, studovala na Northwestern University v Evanstonu, Illinois. Sňatek s Drem Jánem Papánkem r. 1926 znamenal pro ni návrat do Československa, země jejích rodičů. S manželem-diplomatem, pozdějším prvním čsl. delegátem u Spojených národů, sdílela střídání úředních působení: Budapešť, Washington, Praha, Pittsburgh, Chicago, New York. Od mládí je činná v četných sociálních, společenských a politických spolicích a institucích. Organizovala jednotky Červeného kříže v Chicagu a v New Yorku. Byla členkou Ženského poradního výboru při Spojených národech. Za války pracovala v New Yorku ve War fund (dostala zvláštní

citaci za záslužnou službu), přednášela na konferencích a v rozhlasu, mluvila pro četné pomocné a humanitní organizace, včetně organizace civilní obrany. Po léta spolupředávala každoroční mezinárodní ženské výstavy. Za tuto činnost byla vyznamenána zvláštní cenou. Je členkou National Council of Women of the United States ve funkcích vice-prezidentky, pokladní a členky předsednictva. Spoluzakládala Národní svaz žen svobodného Československa, byla jeho předsedkyní, dnes je jeho čestnou předsedkyní. Spoluzakládala tzv. Committee of Correspondence, které pracovalo s 5.000 vedoucích žen ve 105 zemích pro zvýšení životní úrovně, zlepšení vzdělání, zejména dívek, větší angažovanost žen v místních i celonárodních záležitostech a pro výchovu žen na vedoucí místa ve společnosti.

Od komunistického puče r. 1948 pracuje jako dobrovolná spolupracovnice v Americkém fondu pro uprchlíky z Československa, východní Evropy, nejnověji pro asijské vyhnance z Ugandy a od r. 1975 pro uprchlíky a vystěhovalce z Indočíny. Od první mezinárodní ženské konference po druhé světové válce v South Koritright, N.Y., se paní Betka Papánková zúčastnila dalších osmi světových konferencí různých ženských mezinárodních organizací, od Paříže až po Melbourne v Austrálii a Manilu na Filipínách, zúčastnila se četných sympozií s různými tématy, od politiky, žurnalistiky, sociální práce, účasti žen v různých povoláních, až po otázky emigrace, sociální péče o uprchlíky a jejich integraci do nového prostředí. Za svou činnost byla

Paní Papánková s manželem.

Vzácný obrázek: gen. M. R. Štefánik v prosté rakvi.

NOVÁ KNIHA

Ota Rambousek: *Krochma s sebou*. Vydalo '68 Publishers, Toronto, Kanada. Stran 144. Cena 4,80 dol. Potřebná knížka nejen pro bývalé mukly, kteří si osvěží prostředí bývalého života ve vězeních a na lágrech, poučejší pro mladé, kteří o tom, co se dělo, ví jen málo nebo i nic. Knižka o agentech, velmi napínavá ovšem, ale i velmi smutná a i hrůzná, kteří chodili hlavně po roce 1948 ve velkém množství ze zahraničí k nám jako vyzvědači a z nichž mnozí

patili svým životem. Autor sám patří k těmto mužům. Přežil. Někteří vyprávění jsou vpravdě ošerná, ale něco s těmi, kdo vyrostli jaksi mimo, i když často nezaviněně, protože na př. žili v cizině, musí otfást, nechceme-li shnit při dobrém bydlu a takřka bez vzpomínek a tím více bez účinného soucitu s domovem. Jsou tam ukázkami i špatní, kteří zradili, autor chtěl napsat pravdu bez legend, jak jsme na ně byli zvyklí z první republiky, pravda je jádrem knížky,

prozy vyjádřené umělcem. Sám jsem měl ve vězeních zkušenost s agenty, že mnozí z nich, když byli posláni domů, ztratili nutnou disciplínu, propadli šlendriánství a tak se dostali do rukou policie a též na šibenici. Nedodrželi např. stanovenou dobu pro návrat, která byla určena do podrobnosti. V každém případě velmi užitečná a poučná knížka.

Anasíaz Opasek

POŠLETE PŘEDPLATNÉ

PODMANĚNÝ SVĚT

5 sov. občani něm. národnosti demonstrovali na Rudém náměstí v Moskvě za právo vystěhoval se do NSR. -- Ukr. disident V. Chornovil byl po třetí zatčen. Tentokrát dostal 6 let na Sibiři. -- KGB zatkla všechny "hipíky" a umístila je v ústavech pro duševně choré. -- V Akademii Eichholz u Bonnu se nedávno sešli exiloví Češi a Slováci, Rusové, Poláci, Maďaři a Bulhaři, aby bilancovali současnou situaci opozičního hnutí ve svých býv. vlastích. Nejaktivněji je opozice v Polsku. Vychází tam 37 ilegálních tištěných publikací, celkem bez rušení. V SSSR vychází z 25ti samizdatových tiskovin dnes jen 10 a velmi nepravdělně. V ČSSR se zatýká, ale vycházejí tam soukromě celé knižnice.

vyznamenána m.j. od Antidifamační ligy B'nai B'rith za "oddanost ideálům svobodné společnosti"; Americký svaz žen jí vyznamenal cenou "Woman of Conscience Award". Zastupovala Svaz při inauguraci prvního nigorského generálního guvernéra v Laosu, dodnes je reprezentantkou Mezinárodní rady žen u Spojených národů. Je členkou Čsl. národní rady americké. členkou "Československé společnosti pro vědy a umění", pokladní Publications Trust.

„Naděje“

V židovském tisku pokračovala debata o tom, zdali náspěv israelští národní hymny pochází ze Smetanovy „Vlasti“. Došlo se k závěru, že odtud nepochází, poněvadž je možno doložit, že skladatel náspěvu k dojemným veršům o naději vědomě použil náspěvu jakési lidové písně. Je ovšem uznáno, že jde o náspěv, jehož podstata se vrací k lidovým písním různých zemí. Prostý ten náspěv má v češtině známá slova dětského popěvku: „Kočka leze dírou, pes oknem...“ a kdo si někdy zazpívá poslední slova, to „pes oknem...“ pozná snadno, že to je právě ten hudební „motiv“, jehož opakováním Smetana dovodí vykouzlit znění vln, jak neustálým sloucháním narážejí na vor, který pluje po Vltavě nejdříve jehočeskými lukami, potom (bývalými) prahy skal... a pak zase po klidné řece připluje až pod velebný Vyšehrad. Je tu tedy opravdu přibuzenství mezi náspěvem, kterým Smetana vyjádřil vlastenecké city, a náspěvem, kterým Židé obdarovali svou novou hymnu nezlomné naděje. Ale ještě jedněmi se vyjadřuje žal, který nábožní Židé také zpívají podle toho náspěvu — a nade kterým se zamyslí také dnešní Čech, „Když odvrátil Hospodin zajetí Sionu, stali se z nás jaksi potěšení... Kteří se plačly, radostně budou sklízet. Jdoucí šli a plakali, házející svá semena. Přicházející ale přijdou radostně, nesouce svoje snopy“. Jsou věci, které žalmista umí nejlépe vyjádřit — a veliký je ten skladatel (na příklad Dvořák), který umí složit vhodné náspěvy k žalmům. K. S.

Co čeká Iránskou revoluci?

Množí se zprávy, že vůdce iránské revoluce ajatollah Chomejni se stává nemožným i neschopným vůdcem, jehož zdravotní stav nedovoluje větší pracovní aktivitu — pracuje prý jen velmi málo a stále častěji se stává, že komplikovanější záležitosti již nemůže vůbec rozumět.

Chomejni prý již vůbec nezasahuje do otázky věznění amerických diplomatů a činitelů, kteří přicházejí s Chomejním vyjednávat jsou bezmocní při výkladech komplikovanějších záležitostí — Chomejni jim již nerozumí a nemůže je chápat.

Přitom je stále ajatollah Chomejni absolutní iránským vůdcem, poslední instancí zfanatisovaných mas lidí. To vytváří vzhledem k zostřujícímu se konfliktu se Spojenými státy a ozbrojenými akcemi s Irákem situaci, která je velmi labilní, nebezpečná a mohla by se Iránu stát osudnou.

Pražské uzemnění

638 Queen St. West.
TORONTO, ONT. M6J 1E4Majitel: J. Pichlík
Tel.: 364-1787WINZE'S MEAT MARKET
ILJA ŠANDA

Čerstvé domácí a evropské uzeniny.

307 Roncesvalles Ave., Toronto.
Tel.: 533-5165

„Představte si!“ vypráví celá bez sebe soudružka Hamouzová, manželka místopředsedy vlády. „Včera jsme měli na recepci u nás indického fakira. A ten jedl — mečel!“

„No a co má být?“, na to Štrougalová, manželka předsedy vlády. „To u nás byl včera na večeri sovětský velvyslanec Červoněnko. A ten jedl — mlaskaje!“

„Víte, že zpívá Karel Gott má po kariéře?“
„Neříkejte!“

„Jo, odevzdal svůj hlas při volbách!“

NAŠI VE SVOBODNÉM SVĚTĚ

Předseda Naardenského hnutí dr. J. Lang se za čs. exil zúčastnil pietní vzpomínky na tisíce Estonců, Lotyšců a Litevců, kteří byli v nolovině června roku 1940 Sověty deportováni na Sibiř. Vzpomínka se konala v Londýně v Anglii. -- "Žprávy" Čs. svazu křesťanských pracujících Švýcarska přinesly nedávno zajímavý článek týkající se čs. občanů v penzijním věku, kterým bylo čs. úřady dovoleno emigrovat za dětmi do Švýcarska. Z článku vyplývá, že čs. penzisté nedostávají čs. penzi, na kterou mají nárok a musejí odvídnovat žádosti o zvláštní výpomoc se strany švýcarských úřadů; mnohá jsou jejich žádosti marné. /Jak donutit čs. kom. vládu, aby čs. penzistům vyplácela starobní požitky, na které mají nárok? -- Býv. vydavatel australského "Hlasu Domova" navštívil Anglii. Setkal se tam čirou náhodou s krajanem Ant. Lojtkáskem z Brazílie a krajanem Konrádem z Jižní Afriky. -- Přemysl Janýr nám z Vídně poslal článek "Laušman" kontra Laušman, v kterém polemizuje s některými tvrzeními v knize Štefana Pagáče z New Yorku. -- Novým předsedou Svazu čs. spolku ve Švýcarsku se stal ing. Jiří Sochor. Členy předsednictva jsou arch. Rudolf Fiala, ing. J. Kelbich, Emil Nosek, S. Šviha a dr. J. Tichý. -- Neúnavný bojovník za lidská práva, Rev. B. Hrubý, vydavatel revue "Religion in Communist Dominated Areas", byl v New Yorku poctěn titulem "Muž roku" ve sboru protestantského kostela Riverside, NY. -- V Madridu se 6. 5. dožil "70" významný bakteriolog dr. Ján Ilavský, rodák z Blatnice. -- Jedním z nejaktivnějších pracovníků Čs. národní rady americké v Los Angeles, Cal. je br. Antonín Votruba Sr. -- Ing. J. E. Němec se ve městě Vereeniging v Jižní Africe vypracoval na významné místo v oddělení parků. -- Prof. Radomír Luža z Tulane University v New Orleans, USA, navštívil Vídeň. -- Známý herec Jiří Voskovec se 19. 6. v Kalifornii dožil 75. narozenin. -- Historik Vilém Prečan, t. č. NSR, sestavil zajímavou studii "Křesťané a Charta ??", která má 320 stran. Autorem doslovu je dp. A. O. pasek. Kniha stojí 20 DM a lze ji objednat na adrese: OPUS BONUM, Postfach 3929, 6000 Frankfurt/M. 1, West Germany. -- Milan Škopek se pokouší dostat z lágru v Traiskirchen /Rakousko/ do Kanady. -- V čele Čs. národní rady americké jsou: předseda gen. M. Ferjenčík, zástupce předsedy ing. Štefan Papánek, jednatelek Vlasta Vrásová, pokladník James Krákor, právní poradce dr. L. Rozbořil. Členové předsednictva: dr. V. Chalupa, E. Dellín, J. Jakl, Halaška, Olga Kovářová, Marie Langová, F. Uhlířová. -- Autor K. J. Krušina, jehož obrázek jsme přinesli minule v "K. L.", napsal dopis redakci australského "Hlasu", v němž vysvětluje, proč chce i při svých 67 letech emigrovat ze Švédska do Austrálie. Hlavním důvodem jsou daně, až 70 procentní. -- V Coloradu, USA zemřel známý český muzikant a Sokol Josef Libor. Působil m. j. v Cedar Rapids, Iowa a v Omaze, Nebr., kde vlastnil Bohemian Café se 400 místy. Pocházel z Prahy a do exilu odešel v r. 1948. -- Dr. Z. O. Müller pracuje pro FAO /Food and Agriculture Organization/ při SN v Pakistánu. -- Dr. J. Škarvada z Vatikánu kázal na X. národní pouti v Ellwangen, blízko Mnichova, NSR, 5. 7. -- Čs. klub v Jižní Austrálii oslavil 30. výročí svého trvání. Má v Adelaide svůj Národní dům. Předsedou je Zdeněk Schulz, jednatelem Alois Trávníček. -- Jan Kuncíř napsal britský dopis redakci listu "Lewiston Daily Sun" ve věci čs. zlata; je proti vrácení zlata dnešnímu komunistickému Československu. -- 5. zasedání Čs. exilových činovníků se konalo koncem června t. r. v Rüsselsheim, NSR. Mezi účastníky byli dr. Velen Fanderlík a dr. Josef Kratochvíl. -- Index vydá letos knihu prof. F. Janoucha "Na návštěvě v dnešní Číně". -- Býv. champion cyklistiky Josef Volf se usadil v Alvesta ve Švédsku. Pracuje pro tamní uprchlický tábor. Má tři děti /2 ve Švédsku narozené/, je zásadním odpůrcem "upravení vztahů" a do ČSSR nejezdí. -- Prof. Josef Kratochvíl dostal zvláštní děkovný diplom od university ve Stuttgartu, kde působil 25 let. -- Holandské úřady naznačily, že v případě válečného konfliktu se státy Varšavského paktu, budou všichni naši lidé, kteří si "upravili vztah" a podepsali slib loyálnosti vůči ČS-SR považováni za nepřátelské cizince a jako takoví budou internováni. sdc odstřihněte!

Když se na jaře t. r. rozlétl po našem skautském exulantském světě zpráva, že br. Čípa v Holandsku oslavil své 65. narozeniny, nikdo tomu nevěřil. Naše skautské bratrstvo v záp. Evropě jej zná jako odborníka v hodu bumerangem, ve střelbě lukem a pod. Také dovede předvádět ty nejsložitější kousky se svým lasem. Letní tábory našich skautů si nikdo nedovede představit bez br. Čípy. Prof. T. Grandtner zůstal po celý svůj život věrný skautskému slibu, který skládal před lety ve slovenských horách u svého prvního táborového ohně. Brzy vedl Lesní školy na Slovensku. Exulant z roku 1968, uchytí se jako profesor na katedře slovenských jazyků na universitě v Utrechtu v Holandsku. Jinak je členem Evropské Rady našich skautů v exilu, členem Oblastního Poradního kruhu v Holandsku a vedoucím skautské edice, která nedávno vydala Fanderlíkovy "Táborové epištoly", jakož i "Odborky" a "Vlče". Jubilantových 65. narozenin vzpomněl také časopis našich skautů ve Švýcarsku "Tan-Tan" a správně poznamenal, že všestranná činnost br. Čípy byla možná jen díky jeho trpělivé paní Marience. Na našem obrázku je prof. Grandtner se svou paní.

HUMOR

Na referát pasů a víz při městské správě Veřejné bezpečnosti si zavolali občana, který žádal o vystěhování do Spojených států. Úředník studuje formulář:

„Tak vy tady píšete, že tam máte bratra, který na stará kolena ohluhl. A vy mu chcete pomoci řídit jeho podnik... Poslyšte, a co kdyby váš bratr továrnu prodal a přestěhoval se sem?“

„Ale vy mi nerozumíte,“ bránil se občan. „Bratr nezblbl, on jenom ohluhl!“

Ministr školství a kultury Hrbek rozhodl, že se má zřídít v co nejkratším čase Vysoká škola bačovská. Budou se na ní vyučovat tři předměty: a) vyhánět ovce, b) zahánět ovce, c) ruština.

„U nás je i nadále naprostá svoboda projevu,“ tvrdil mluvčí ministerstva vnitra zahraničním novinářům.

„Protože svobodu projevu u nás zaručuje ústava!“

Kdosi se zeptal:

„A zaručuje taky svobodu — po projevu?“

KDO DÁ VICE REPUBLICE — HRADEC NEBO PARDUBICE? O JEDNÉ SOCIALISTICKÉ SOUTĚŽI

Podle informací došlých z vlastní českých, započala socialistická soutěž mezi Správními pasy a viz. Jde o to, využít početných návštěv příbuzných za uprchlíky, ke kterým došlo zvláště vloni. Státníci, mající své ratolety v kapitalistickém zahraničí jsou předvoláváni k „přátelskému pohovoru“ a dotazováni jak se tomu a onomu utěšenci vede, s kým se stýká, má-li předplacen exilový tisk. Další potončlé otázky následují.

„No, už toho vašeho divocha neuvídíte, je po Helsinkách“ děl jeden příslušník. „Bud si upraví vztahy — nebo zbavíme občanství.“

Jak vidno, rodiče měli za návštěvy použít svého vlivu, aby jejich děti platili ve tvrdé valuce za dodatečnou emigraci a pochopitelně slibovat věrnost Husobilakistánu...

Prý fronty novopečených západních občanů stály fronty před zastupitelskými úřady Československa, nevíme... Dnes uprchlíkům ve Švýcarsku chybí několik měsíců k podání žádosti o naturalizaci a kromě pár chytříků se sotva někdo k něčemu podobnému snížil! Vždyt tamní úřady si to hlidají, emigrace do Švýcarska je prakticky nemožná i pro občany západních států. Jedná-li uprchlík s čs. konzulátem v Bernu — Švýcaři se to brzy stejně dovědí. Následky: zbavení statusu uprchlíka, ztráta zaměstnání, ba i vyhoštění ze země!

Jak se jechl a mti žiji kartotéky „U“ na vnitru lze se dovědět snadno... Přičíst si knihu Josefa Frolíka: „Špión vypovídá“, vydal Index v Kolíně nikoli nad Labem, ale nad Rýnem!

„Národní politika“, Mnichov, NSR.

Běda Samson

Objednací kupon

Přihlašuji se odběratele "Kanadských Listů" a přikládám předplatné na 1 rok dopředu.

Jméno: _____

Adresa: _____

Roční předplatné:

Kanada a USA ... \$ 10
zámoří lodí ... \$ 12
zámoří letecky ... \$ 15

Pošlete kupon a šek na adresu: "Kan. Listy", Box 520, Station "D", Toronto, Ont. M6P 3K1, Canada.

V červnu měl v Austrálii koncertovat Jaroslav Hučka. Pro nezáměrný kraján byl zájezd zrušen. -- 18. 5. změnil ve státu Oregon významný náš vědec prof. Antonín Svoboda, účastník 2. odboje. -- Ve Švýcarsku zemřel malíř Oskar Kokoschka, 93. -- Známý kulturní pracovník v Clevelandu Frank Makovička, 62, zemřel. -- Emanuel Kludský oslavil ve Stuttgartu "50". -- Dr. Jaroslav Němec z Washingtonu se nedávno dožil "70". Pochází z Ořechova u Uh. Hradiště. Hrál významnou roli při zakládání SVU. -- Holandské "Okno" přináší na pokračování statě z knihy Míl. Broučka "Čs. tragédie". -- Ivan Medek má novou adresu: Hatterg. 12/I/25, 1170 Wien. -- Dr. Adolf Klimek se dožil "85" ve Washingtonu. -- Sokol Sydney slaví letos 30. výročí založení a koncem října t. r. bude otvírat vlastní Sokolovnu. Zve krajany z celého světa! -- Za nového předsedu SVU je navržen dr. Leopold J. Pospíšil, tajemník Blanka Glosová.